

Goedkeuring van het op 12 april 1957 te Luxemburg ondertekende Statuut van de Europese School en van de daarbij behorende overeenkomsten

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Bij brief van 29 oktober 1958 deelde de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de tweede ondergetekende mede, dat dertig leden der Kamer overeenkomstig artikel 61, lid 3, van de Grondwet de wens hadden te kennen gegeven, dat het op 12 april 1957 te Luxemburg ondertekende Statuut van de Europese School, met Protocol van ondertekening, en de op 15 juli 1957 te Luxemburg ondertekende Toegevoegde Overeenkomst bij genoemd Statuut, houdende vaststelling van een regeling voor het Europese Baccalaureaat (overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal bij brieven van 7 oktober 1958, Bijl. Hand. I 1958/59, nr. 6, en Bijl. Hand. II 1958/59 — 5330, nr. 1) aan de uitdrukkelijke goedkeuring der Staten-Generaal zou worden onderworpen. Gevolg gevend aan deze wens, hebben de ondergetekenden aan Hare Majesteit de Koningin in overweging gegeven, het onderhavige ontwerp van wet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De tekst van de toelichtende nota, welke bij laatstbedoelde brieven was gevoegd, luidde als volgt:

Toen, na de inwerkingtreding van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (E.G.K.S.)<sup>1)</sup> een groeiend aantal ambtenaren van deze organisatie zich te Luxemburg vestigde, zag men zich reeds spoedig gesteld voor een niet eenvoudig onderwijsprobleem. Immers, wilde men de gezinnen van deze ambtenaren bijeenhouden, dan moest ter plaatse worden voorzien in de behoefte aan onderwijs van kinderen afkomstig uit vijf landen, die vier verschillende talen spraken. Dit onderwijs zou voor de meeste ouders slechts aanvaardbaar zijn, indien het contact met de moedertaal en de eigen cultuur behouden bleef en overgang naar de scholen in het eigen land op zeker ogenblik mogelijk zou blijven. Het aantal kinderen per land was echter te gering om voor alle nationaliteiten afzonderlijke scholen in het leven te roepen. Eén gemeenschappelijke school met verschillende mogelijkheden voor de onderscheidene nationaliteiten scheen dan ook de aangewezen oplossing.

Dit experiment werd ingezet in 1953. Nadat in april van dat jaar een kleuterschool was opgericht, werd in oktober d.a.v. door de „Vereniging voor School- en Gezinsbelangen” der E.G.K.S.-ambtenaren een gezamenlijke lagere school geopend. Reeds een jaar later werden deze beide scholen door 140 leerlingen bezocht. De resultaten waren bemoedigend.

Het was echter wel duidelijk, dat met dit kleuter- en lager onderwijs niet zou kunnen worden volstaan. Uit een ter zake ingestelde enquête bleek, dat een honderdtal kinderen rijp was voor middelbaar onderwijs en van de zijde der ouders werd dan ook dringend verzocht in deze behoefte te voorzien. In haar verslag van 1954 wees ook de commissie voor de comptabiliteit en de administratieve aangelegenheden der E.G.K.S. op de wenselijkheid de onderwijsmogelijkheden uit te breiden tot het middelbaar onderwijs, waardoor het — aldus de commissie — tevens mogelijk zou zijn aan te sluiten op een schoolopleiding, die weliswaar was gebaseerd op de onderscheidene talen, onderwijsmethoden en -beginselen in de zes landen, maar die, aldus met andere opleidingen geconfronteerd, in ruime mate de Europese geest zou kunnen bevorderen<sup>2)</sup>.

Toen ook in de Gemeenschappelijke Vergadering van de Gemeenschap stemmen opgingen om tot een zodanig voortgezet onderwijs te komen, verklaarde de Hoge Autoriteit in de vergadering van 15 mei 1954, dat, alhoewel een dergelijke onderneming buiten haar bevoegdheden en mogelijkheden viel, zij bereid was de leden van de Gemeenschap uit te nodigen gezamenlijk een oplossing voor dit vraagstuk te zoeken<sup>1)</sup>.

Reeds op 22 juni 1954 volgde een vergadering van onderwijsvertegenwoordigers uit de aangesloten landen, die zich uitsprak voor een uitbreiding van het onderricht tot het middelbaar onderwijs, en zulks niet alleen in het belang van de ambtenaren der E.G.K.S., maar ook omdat hierin een „bijzonder belangrijk experiment” moest worden gezien op het gebied van de gemeenschappelijke opleiding van kinderen uit zes verschillende landen. Bovendien zou, zo oordeelde men, deze concrete Europese prestatie op cultureel gebied ten zeerste kunnen bijdragen tot een toenadering en een beter begrip tussen de volkeren, die aan deze Gemeenschap deelnemen<sup>2)</sup>. Aanvaard werd daarbij in beginsel, dat de deelnemende landen aan de school een bijdrage zouden leveren, in het bijzonder door de terbeschikkingstelling van personeel en materiaal.

Met voortvarendheid werd vervolgens een voorlopig programma opgesteld, dat, in aansluiting op een 5-jarige lagere school, voorzag in een „geharmoniseerde” middelbare opleiding van zeven jaar voor leerlingen uit alle bij de E.G.K.S. aangesloten landen. Dit programma, dat later op verschillende punten is gewijzigd en geconcretiseerd, is uitgegaan van de gedachte van een basisonderwijs in de eigen talen van de verschillende nationaliteiten (vier taalafdelingen), terwijl, ter bevordering van de eenheid van de school en het cultureel contact tussen de leerlingen, aan klassen van gelijk niveau bepaalde vakken gemeenschappelijk worden onderwezen.

Reeds in oktober 1954 werden daarop door de Vereniging voor School- en Gezinsbelangen een eerste en een tweede klas van de middelbare school geopend. Bij het begin van het volgende schooljaar (september 1955) werden aan deze klassen twee en in de volgende jaren telkens één klas toegevoegd, zodat de middelbare school (afdeling) thans uit zes klassen bestaat. Met de instelling van een zevende klas in september a.s. zal ook deze afdeling zijn volgroeid.

Intussen is het aantal leerlingen sedert de oprichting van 140 (lagere en kleuterschool) in 1953 gestegen tot 510 bij de aanvang van het schooljaar in 1957. Van dezen bezochten 82 de kleuter-, 262 de lagere en 166 de middelbare afdeling. Het aantal Nederlandse leerlingen bedroeg respectievelijk 10, 42 en 24.

Sedert de aanvang van het onderwijs werden 3 Nederlandse leraren, 1 onderwijzer en 2 onderwijzeressen ter beschikking van de school gesteld. In totaal zijn hieraan thans verbonden 45 leraren en onderwijzers. Dit in verhouding tot het aantal leerlingen hoge aantal docenten vindt zijn verklaring in de splitsing van ieder schooljaar over vier taalafdelingen, welke splitsing medebrengt, dat voor de vijf klassen lager en de zes

<sup>1)</sup> Verdrag van Parijs van 18 april 1951, *Trb.* 1951, 82. Zie ook *Trb.* 1953, 50.

<sup>2)</sup> Verslag van genoemde commissie dec. nr. 10—19, 53/54, blz. 11.

<sup>1)</sup> Débats en l'Assemblée Commune, août 1954, nr. 6, blz. 234.

<sup>2)</sup> Notulen vergadering 22-6-1954.

klassen middelbaar onderwijs niet minder dan 44 basisklassen moeten worden gevormd, die alle parallel dienen te functioneren. Bovendien wordt de taak van de docenten verzaamd door de splitsing van de hogere middelbare klassen in bepaalde richtingen, waarop in het navolgende zal worden teruggekeken.

Reeds tijdens de bovenbedoelde vergadering van 22 juni 1954 was de gedachte naar voren gekomen om aan de school een internationaal statuut te verlenen, waartoe men echter, in afwachting van de verdere ontwikkeling, op dat tijdstip nog geen concrete voorstellen meende te moeten doen.

Intussen werden de onderwijsinstanties in de verschillende landen reeds zeer nauw bij de verdere gang van zaken betrokken, omdat men in gezamenlijk overleg moest komen tot voor alle nationaliteiten aanvaardbare oplossingen van tal van onderwijskundige en organisatorische problemen. Voorts moest de school geregeld door inspecteurs van de verschillende landen worden gecontroleerd.

Zo vormden zich van lieverlede een niet officieel bestuurscollege: de „Hoge Raad”, alsmede een inspectiecommissie: de „Commissie van Inspecteurs”. Formeel bleef het bestuur in handen van de eerdergenoemde Vereniging voor School- en Gezinsbelangen, in feite echter waren de organisatorische, onderwijskundige en financiële problemen deze vereniging reeds boven het hoofd gegroeid en werden de beslissingen genomen door de beide genoemde, officieel niet bestaande colleges. Aangezien de school zich bovendien meer en meer ontwikkelde tot een vrij omvangrijk instituut voor „geharmoniseerd Europees onderwijs”, groeide de wens om haar een officiële status te verlenen en deze vast te leggen in een formeel verdrag tussen de betrokken landen. De beperkte middelen en mogelijkheden van een plaatselijke civielrechtelijke organisatie van belanghebbenden bleken niet meer toereikend om aan deze ook uit experimenteel oogpunt ongetwijfeld zeer waardevolle instelling een voldoende stevige basis te verschaffen.

Op grond van deze overwegingen werd op 17 mei 1956 door de Vereniging voor School- en Gezinsbelangen een desbetreffend voorstel voorgelegd aan de genoemde „Hoge Raad”.

Nadat de Regeringen van de zes bij de E.G.K.S. aangesloten landen zich in beginsel met de gedachte van een internationale overeenkomst hadden verenigd, is een reeks van besprekingen gevolgd, welke ten slotte hebben geleid tot de ondertekening van een „Statuut van de Europese School”, met „Protocol van ondertekening”, op 12 april 1957, alsmede van een aan dit statuut toe te voegen overeenkomst, houdende een regeling van het „Europese baccalaureaatsexamen”, op 15 juli daaraanvolgende.

### Het Statuut

De Europese School zal moeten voorzien in de behoefte aan onderwijs van de kinderen der te Luxemburg gevestigde

deze kinderen alleen kunnen worden toegelaten, indien zulks door het bestuur niet bezwaarlijk wordt geacht.

De Verdragsluitende Partijen kennen vier officiële talen: Frans, Duits, Italiaans en Nederlands, zodat (voorlopig) vier taalfdelingen worden gevormd. In al deze taalfdelingen wordt echter gewerkt op de basis van overeenkomstige (niet gelijklopende) leerplannen en lesroosters (artikel 4, sub 2). Als resultaat van een ter zake ingesteld onderzoek in de zes landen werd geconstateerd, dat de duur van het lager en middelbaar onderwijs te zamen 11 à 13 jaar bedraagt. Naar aanleiding hiervan werd de duur van de lagere en middelbare opleiding aan de Europese School op respectievelijk vijf en zeven jaar gesteld; het eerste jaar van de middelbare schoolopleiding dient in het bijzonder ter uitbreiding van de op de lagere school verkregen kennis en tot een grondige beoefening van een tweede taal.

De eerste drie jaren van de middelbare school vormen te zamen de z.g. onderbouw. Na deze klassen kunnen de leerlingen een keuze doen uit drie richtingen of secties, te weten een „klassieke”, een „wis- en natuurkundige” en een „moderne” sectie. In alle secties is een belangrijke plaats ingeruimd aan de moderne talen (artikel 4, sub 4). Behalve de reeds genoemde tweede taal wordt vanaf het derde leerjaar Engels onderwezen, terwijl de Nederlandse en de Belgische leerlingen bovendien in de gelegenheid worden gesteld een vierde taal te leren.

In de klassieke sectie wordt daarnaast bijzondere aandacht besteed aan het onderwijs in de klassieke talen, in de wis- en natuurkundige sectie aan het Latijn en de wis- en natuurkunde en in de moderne sectie aan de wis- en natuurkunde en de moderne talen.

Bij de opstelling van het programma is getracht een synthese te bereiken tussen de in de verschillende landen geldende regelingen, doch de voortdurende medewerking en controle van deskundigen uit alle aangesloten landen schept een waarborg, dat van de nationale programma's niet meer wordt afgeweken dan met het oog op de „harmonisatie” van het onderwijs noodzakelijk is.

De aldus nagestreefde onderlinge aanpassing heeft geen uniforme regeling, geen „unificatie” ten doel. De mogelijkheid om eventueel weer te worden opgenomen in het onderwijsstelsel van het eigen land moest zoveel mogelijk worden opgehouden. De harmonisatie streeft er echter naar de leerlingen van de verschillende taalfdelingen een vergelijkbare, gelijkwaardige opleiding te bezorgen, die ten dele gesplitst en ten dele gemeenschappelijk wordt gegeven en die voldoende waarborgen biedt om hun in alle aangesloten landen overeenkomstige faciliteiten te verschaffen voor voortgezette studies aan inrichtingen van hoger onderwijs. Dit beginsel van gelijkwaardigheid is in het statuut neergelegd in artikel 5, eerste lid.

De opleiding aan de school wordt afgesloten door een exa-

	Duitse leerlingen	Belgische leerlingen	Franse leerlingen	Italiaanse leerlingen	Luxemb. leerlingen	Nederlandse leerlingen	Andere leerlingen	Totaal
Kleuteronderwijs ..	20	13	23	4	1	10	11	82
Lager onderwijs ....	38	49	89	15	5	42	24	262
Middelbaar onderwijs	38	28	46	16	7	24	7	166
Totalen ....	96	90	158	35	13	76	42	510

onderdanen van de Verdragsluitende Partijen, thans het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden, dat wil zeggen de landen, die leden zijn van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Er is echter een bepaling opgenomen, waardoor ook andere landen tot het statuut kunnen toetreden (artikel 31), in welk geval ook de onderdanen van deze landen het recht krijgen hun kinderen het onderwijs op de school te doen volgen. Zolang hun landen niet zijn toegetreten, zullen

men, het „Europese baccalaureaatsexamen”, dat, met gunstig gevolg afgelegd, aan de bezitters van het op grond daarvan afgegeven diploma, het „Europese Baccalaureaatsdiploma”, dezelfde rechten verschaft als aan de houders van de daarmee gelijkwaardige diploma's van voortgezet onderwijs in de aangesloten landen (artikel 5, lid 2). Op de regeling van dit examen zal hieronder nader worden teruggekeken.

Het statuut voorziet in de instelling van een „Raad van Bestuur”, bestaande uit de betrokken Ministers der Verdragsluitende Partijen of hun vertegenwoordigers (artikel 8), aan-



gevuld met een vertegenwoordiger van de E.G.K.S., indien met deze Gemeenschap overeenkomsten worden gesloten „aangaande de functionering van de school” (artikel 27). Uiteraard is de E.G.K.S. zeer nauw bij de school betrokken, omdat het grootste deel van de leerlingen wordt geleverd door de gezinnen van haar ambtenaren. Zij is bereid een aanzienlijk deel van de kosten voor haar rekening te nemen, maar wenst dan ook een zekere medezeggenschap te hebben in het bestuur van de school, waarin door de hierbedoelde bepaling is voorzien.

Om te voorkomen, dat door de raad belangrijke besluiten worden genomen, waartegen bij één of meer Regeringen overwegende bezwaren zouden bestaan, wordt voor al zijn beslissingen een gekwalificeerde meerderheid van 2/3 van de daarin vertegenwoordigde partijen gevorderd, terwijl met betrekking tot „opvoedkundige en budgettaire aangelegenheden”, alsmede voor de vaststelling van het Algemeen Reglement van de School, het statuut van het onderwijzend personeel en de verdeling van de door partijen te dragen financiële lasten, eenparigheid van stemmen is vereist (artikelen 9, 10, 12, lid 4, en 13, lid 2).

De raad vormt het hoogste orgaan van de school. In het statuut worden nog enige aangelegenheden genoemd, welke in het bijzonder tot zijn bevoegdheden behoren en waarvan delegatie aan andere lichamen dus is uitgesloten. Het betreft hier: de vaststelling van een Algemeen Reglement van de School, het bepalen van de richting en de organisatie van het onderwijs, de benoeming van de directeur, de positieregeling van deze functionaris en van het onderwijzend personeel, de vaststelling van de jaarlijkse begroting van inkomsten en uitgaven, de goedkeuring van de begrotingsrekening, de verdeling van de jaarlijkse lasten over de Verdragsluitende Partijen en de vaststelling van zijn huishoudelijk reglement (artikelen 9, 11, 12 en 13).

Het statuut bepaalt, dat de raad jaarlijks uit zijn midden een voorzitter kiest (artikel 8). Hoewel zulks niet uitdrukkelijk in het statuut is voorgeschreven, ligt het in de bedoeling, dit voorzitterschap telkenjare te doen wisselen tussen de vertegenwoordigers van partijen.

Uiteraard zal het niet mogelijk zijn de raad veelvuldig te doen vergaderen. Vandaar de instelling van een „Dagelijks Bestuur” onder leiding van een door de raad aangewezen vertegenwoordiger.

De vrij grote bevoegdheden van 's raads vertegenwoordiger, omschreven in artikel 12, eerste lid, en artikel 20, lid 2, houden verband met de naar Nederlandse begrippen enigszins eigenaardige samenstelling van het Dagelijks Bestuur, dat, behalve de voorzitter en de directeur van de school, twee door de raad benoemde leden van het onderwijzend personeel en twee door hem aanvaarde vertegenwoordigers der oudervereniging onder zijn leden telt (artikel 20, eerste lid, onder 3 en 4). Deze samenstelling is het resultaat van een compromis tussen de Duits-Nederlandse, die bij voorkeur aan de ouders, en de Frans-Italiaanse opvatting, die aan het onderwijzend personeel enige invloed op de dagelijkse gang van zaken zou willen zien toegekend.

De tenuitvoerlegging van de begroting wordt in het statuut opgedragen aan de door de Raad van Bestuur benoemde en aan dit bestuur verantwoordelijke directeur, wiens taak en bevoegdheden nader zullen moeten worden uitgewerkt in het Algemeen Reglement van de School (artikelen 22, 23, 12 en 9).

In het voorafgaande is reeds het een en ander aangestipt over de vorming van commissies van inspecteurs, wier taak in dit stadium als bijzonder belangrijk moet worden beschouwd, in verband waarmee het gewenst werd geacht deze in het statuut op te nemen. De desbetreffende artikelen (15 t/m 19 en 11) behoeven in dit verband naar het voorkomt geen nadere toelichting.

In nauw onderling contact zullen de verschillende klassen door de inspecteurs van de aangesloten landen geregeld worden geïnspecteerd, waarna zij in commissievergaderingen hun bevindingen omtrent het peil van het onderwijs en de gevolgde

onderwijsmethoden zullen uitwisselen. Als resultaat van dit overleg kunnen de beide commissies (die voor het middelbaar en die voor het lager en kleuteronderwijs) aanbevelingen doen aan de Raad van Bestuur en richtlijnen verstrekken aan de directeur.

De Vereniging voor School- en Gezinsbelangen, die het initiatief nam tot de oprichting van de school, zal thans als schoolbestuur terugtreden en zich omvormen tot een oudervereniging, waaraan in het statuut een afzonderlijke plaats is ingeruimd. Haar taak kan in de nieuwe constructie, wat de organisatie van de school betreft, uiteraard slechts adviserend zijn. Daarnaast is haar echter, in overleg met het Dagelijks Bestuur, een taak toegedacht op het gebied van de activiteiten buiten de school (artikel 24). Zij kan zich door twee personen doen vertegenwoordigen in het Dagelijks Bestuur (artikel 20, eerste lid, onder 4).

De baten van de begroting zullen, behalve uit schoolgelden en legaten, worden verkregen uit bijdragen van de Verdragsluitende Partijen en uit subsidies van instellingen, met welk de school een overeenkomst heeft gesloten (artikel 26). Dit laatste heeft in de eerste plaats betrekking op de E.G.K.S., die intussen op zich heeft genomen om, behalve een bedrag van Bfrs. 3 500 000 voor de inrichting van het nieuwe schoolgebouw, voor het begrotingsjaar 1957—1958 een financiële bijdrage te leveren tot een bedrag van 45 pct. der voor dat jaar op Bfrs. 19 000 000 geraamde exploitatiekosten. Na aftrek van de schoolgelden zullen de verdere uitgaven moeten worden gedekt uit bijdragen van de Verdragsluitende Partijen. Voor Nederland betekent dit voor het cursusjaar 1957—1958 een uitgave van ongeveer f 100 000. Tot dusver werd aan salarissen van ter beschikking van de school gestelde onderwijzers en leraren en een subsidie van f 9000 per klas voor de middelbare afdeling een ongeveer gelijk bedrag ten behoeve van de school ten laste van de Nederlandse begroting gebracht.

Wat de schoolgelden betreft, zal als voorlopige regeling gelden, dat voor de leerlingen van de middelbare, de lagere en de kleuterafdeling bijdragen zullen worden gevorderd van resp. Bfrs. 3000, 1500 en 750 per jaar, welke voor het tweede kind uit een gezin tot de helft en voor elk volgend kind tot een vierde van deze bedragen zullen worden verminderd. Zoals hiervoor werd aangetekend, worden de voor kinderen uit de gezinnen der E.G.K.S.-functionarissen verschuldigde schoolgelden geacht in het subsidie van deze instelling te zijn begrepen. Geen schoolgelden zullen voorts zijn verschuldigd voor onderwijs aan kinderen, van wie een der ouders of verzorgers aan de school is te werk gesteld.

De Luxemburgse Regering heeft intussen, met de steun van de E.G.K.S., een nieuw gebouw ter beschikking van de school gesteld. Dit in fraaie stijl in een passende omgeving opgetrokken gebouw werd op 11 december 1957 officieel geopend.

#### De Overeenkomst betreffende het Europees Baccalaureaat

Het statuut voorziet in de instelling van een „Europees Baccalaureaatsdiploma”, dat na het einde van de middelbare schoolopleiding zal kunnen worden verkregen door het met gunstig gevolg afnemen van een examen (artikel 5). De regeling van dit examen is neergelegd in een afzonderlijke overeenkomst.

Een zodanige overeenkomst werd gewenst geacht om aan de universitaire instanties in de zes landen, alsook aan de kandidaten zelf, de nodige waarborgen te verschaffen, dat het hierbedoelde getuigschrift zonder voorbehoud als gelijkwaardig aan de overeenkomstige nationale getuigschriften zou worden erkend.

Bij vergelijking van de in de betrokken landen bestaande regelingen bleek, dat in sommige landen, met het oog op de meest volstrekte onpartijdigheid, het examen, dat toegang geeft tot het hoger onderwijs, wordt afgelegd geheel buiten de onderwijsinstelling, waar de leerling werd opgeleid, om, voor het gehele land worden dezelfde examenopgaven vastgesteld, terwijl de correctie en de ondervraging geschieden door examinatoren, die de kandidaten niet kennen. In andere landen daarentegen wordt grote waarde aan het curriculum studiorum en

de schoolprestaties van de leerlingen gehecht en vormt het examen als het ware nog slechts de laatste schakel van een reeks voorafgaande proefwerken, waarvan de uitkomst min of meer beslissend is voor het eindresultaat.

De voor het Europese baccalaureaatsexamen ontworpen regeling tracht aan beide systemen tegemoet te komen, maar legt de nadruk op het eigenlijke examenwerk.

Het jaarlijks af te nemen examen, dat voor de kandidaten van alle taalafdelingen gelijk of van gelijk niveau zal zijn (artikelen 2 en 3), zal worden gesplitst in een schriftelijk en een mondeling gedeelte, waarvan de aard en de betekenis uiteenlopen naar gelang van de gekozen studierichting (artikelen 5, 6 en 7). Met de schoolprestaties van de kandidaten, die ten minste de twee laatste jaren van het onderwijs aan de middelbare afdeling van de school moeten hebben gevolgd, zal echter bij de bepaling van de uitslag van het examen rekening worden gehouden (artikelen 2 en 8), terwijl op advies van de betrokken leraar nog kan worden besloten tot het opleggen van een herexamen in één of meer vakken (artikel 18). Het internationale karakter van het examen komt mede tot uitdrukking in de samenstelling van de examencommissie, die voor alle taalgroepen en secties dezelfde zal zijn en waarin zitting zal worden genomen door twee of drie onderdanen van elk der Verdragsluitende Partijen. In verband met de voornamelijk van Franse zijde gestelde eisen is voorgeschreven, dat het voorzitterschap van deze commissie zal worden bekleed door een hoogleraar, die echter in zijn taak zal worden bijgestaan door een met het onderwijsstelsel van de school vertrouwde inspecteur (artikel 9). Naast de door de Raad van Bestuur aan te wijzen leden zullen ook de leraren van de school als examinatoren optreden, waardoor het persoonlijk element bij het examen niet zal worden uitgeschakeld (artikel 10).

Naar Nederlandse maatstaf is de examencommissie bij het examen en de bepaling van de uitslag daarvan gebonden aan vrij stringente bepalingen. Men zal zich bij de lezing van de aangehaalde en van de volgende artikelen echter dienen te realiseren, dat het hier een compromis betreft tussen de in de verschillende landen ter zake bestaande opvattingen. Daarnaast werd het van betekenis geacht de objectiviteit van de beoordeling der onderwijsresultaten van deze op zich zelf staande internationale instelling zoveel mogelijk te waarborgen.

Het op grond van het met goed gevolg afgelegd Europese baccalaureaatsexamen uitgereikte diploma, het „Europese Baccalaureaatsdiploma”, zal krachtens het bepaalde bij artikel 5 van het statuut als gelijkwaardig aan de overeenkomstige nationale getuigschriften worden erkend en toegang geven tot de inrichtingen van hoger onderwijs in alle aangesloten landen.

In de aan het statuut geachte overeenkomst is deze bepaling nader uitgewerkt, voor Nederland in die zin, dat het Europese Baccalaureaatsdiploma in de klassieke sectie en in de wis- en natuurkundige sectie gelijkwaardig wordt verklaard aan het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen gymnasium, respectievelijk in de afdeling A en in de afdeling B, en dat in de moderne sectie aan het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen hogereburgerschool B (artikel 22).

In tegenstelling tot het bepaalde in artikel 1, lid 2, van het op 11 december 1953 te Parijs tot stand gekomen Europees Ver-

drag betreffende gelijkstelling van diploma's voor toelating tot universiteiten (*Trb.* 1954, 101) geldt bij de erkenning van het Europees Baccalaureaatsdiploma geen voorbehoud ten aanzien van eigen onderdanen. In verband met doel en aard van de Europese School en van het genoemde diploma spreekt zulks vanzelf.

#### Het Protocol van ondertekening

In verband met de omstandigheid, dat de school op haar grondgebied gevestigd is, is in het statuut een bepaling opgenomen, krachtens welke de Luxemburgse Regering op het ogenblik van ondertekening daarvan voorbehouden kan maken met het oog op haar eigen onderwijswetgeving (artikel 29).

Van deze bepaling heeft genoemde Regering bij de ondertekening gebruik gemaakt door bij monde van haar gevolmachtigde te doen verklaren, dat Luxemburg met betrekking tot zijn eigen onderdanen de gelijkwaardigheid van het Europese baccalaureaat zal erkennen binnen de krachtens het evenbedoelde Verdrag van Parijs vast te stellen grenzen, waarbij het echter de mogelijkheid openhoudt van „nadere overeenkomsten ter zake, welke te zijner tijd in de boezem van de Raad van Bestuur van de Europese School tot stand zouden kunnen komen”.

De Luxemburgse Regering heeft voorts een voorbehoud gemaakt ten aanzien van de toelating van kinderen van Luxemburgse onderdanen tot het lager onderwijs aan de Europese School, hetgeen slechts zal worden toegestaan „onder voorbehoud van de bepalingen der Luxemburgse wetgeving nopens de organisatie van het lager onderwijs”. Hierop kunnen echter uitzonderingen worden gemaakt ten aanzien van Luxemburgse kinderen, die in het eigen land geen vaste verblijfplaats hebben of hadden.

#### Het Protocol betreffende de voorlopige toepassing van het Statuut van de Europese School

De inwerkingtreding van het Statuut van de Europese school is bepaald op de dag, waarop de vierde akte van bekrachtiging is neergelegd bij de Luxemburgse Regering (artikel 32).

Het was te voorzien, dat hiermede nog wel enige tijd gemoeid zou zijn. Aangezien de school in feite reeds bestond en het voor een geregelde gang van zaken uitermate wenselijk werd geacht de bepalingen van het statuut reeds voor zover mogelijk toe te passen met ingang van het volgende schooljaar, is bij afzonderlijk protocol overeengekomen, dat hiertoe zal worden overgegaan, voor zover de Grondwetten en wetten van de Verdragsluitende Partijen het veroorloven.

*De Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,*

J. CALS.

*De Minister van Buitenlandse Zaken,*

J. LUNS.